

DANIŞTAY KARARI

Danıştay Vergi Dava Daireleri Kurulundan:

Esas No : 2024/4

Karar No : 2024/10

ÖZET: Birinci savunma dilekçesi süresinin bitimine kadar esasen hiç tesis edilmemiş bir işlemin dava konusu edildiğinin anlaşılması halinde verilecek incelenmeksizin ret kararında Avukatlık Asgari Ücret Tarifesi'nde yazılı vekalet ücretinin yarısına hükmedilmesi gerektiği hakkında.

**BÖLGE İDARE MAHKEMESİ KARARLARI ARASINDAKİ AYKIRILIĞIN
GİDERİLMESİ İSTEMİ HAKKINDA KARAR**

2576 sayılı Bölge İdare Mahkemeleri, İdare Mahkemeleri ve Vergi Mahkemelerinin Kuruluşu ve Görevleri Hakkında Kanun'un 3/C maddesinin (5) numaralı fıkrası uyarınca karar veren Danıştay Vergi Dava Daireleri Kurulunca konu ile ilgili kararlar ve mevzuat incelenerek gereği görüldü:

I- AYKIRILIĞIN GİDERİLMESİ**İSTEMİNDE BULUNAN** : İstanbul Bölge İdare Mahkemesi Başkanlar Kurulu**II- İSTEMİN ÖZETİ**

: Birinci savunma dilekçesi süresinin bitimine kadar esasen hiç tesis edilmemiş bir işlemin dava konusu edildiğinin anlaşılması halinde verilecek incelenmeksizin ret kararında Avukatlık Asgari Ücret Tarifesi'nde yazılı vekalet ücretinin tamamına mı yoksa yarısına mı hükmedilmesi gerektiği konusunda verilen İstanbul Bölge İdare Mahkemesi 2. Vergi Dava Dairesinin 28/03/2024 tarih ve E:2024/978, K:2024/922 sayılı kararı ile Gaziantep Bölge İdare Mahkemesi 1. Vergi Dava Dairesinin 30/11/2023 tarih ve E:2023/1556, K:2023/1746 sayılı kararı arasındaki aykırılığın, 2576 sayılı Bölge İdare Mahkemeleri, İdare Mahkemeleri ve Vergi Mahkemelerinin Kuruluşu ve Görevleri Hakkında Kanun'un 3/C maddesinin (4) numaralı fıkrasının (c) bendi uyarınca, İstanbul Bölge İdare Mahkemesi 2. Vergi Dava Dairesinin 28/03/2024 tarih ve E:2024/978, K:2024/922 sayılı kararı doğrultusunda giderilmesi, istinaf yoluna başvurma hakkı bulunanın bu yöndeki talebini uygun gören İstanbul Bölge İdare Mahkemesi Başkanlar Kurulunun 25/06/2024 tarih ve E:2024/43, K:2024/43 sayılı kararıyla istenmiştir.

**III- AYKIRILIĞIN GİDERİLMESİ İSTEMİNE KONU BÖLGE İDARE MAHKEMESİ
KARARLARI:****A- İstanbul Bölge İdare Mahkemesi 2. Vergi Dava Dairesinin E:2024/978 sayılı
dosyasına konu yargılama süreci:**

Dava konusu istemin özeti: Davacı tarafından, özel esaslara tabi mükellefler

listesi ile katma değer vergisi iadeleri bakımından özel esaslara tabi mükellefler listesine alınmasına dair işlemin iptali istemiyle dava açılmıştır.

İstanbul 8. Vergi Mahkemesinin 12/01/2024 tarih ve E:2023/2118, K:2024/71 sayılı kararının özeti:

2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 2. maddesinin (1) numaralı fıkrasının (a) bendinde, iptal davaları, idari işlemler hakkında yetki, şekil, sebep, konu ve maksat yönlerinden biri ile hukuka aykırı olduklarından dolayı iptalleri için menfaatleri ihlal edilenler tarafından açılan davalar olarak tanımlanmıştır. Anılan Kanun'da iptal davalarına konu olabilecek işlemlerin nitelikleri belirtilmemiş ise de idari yargıda, idarenin kamu gücüne dayanarak yaptığı, tek taraflı, kişilerin hukukunu etkileyen, kesin ve yürütülmesi zorunlu işlemlerin idari davaya konu olabileceği kabul edilmektedir.

Aynı Kanun'un 14. maddesinin (3) numaralı fıkrasının (d) bendinde, dava dilekçelerinin idari davaya konu olacak kesin ve yürütülmesi gereken bir işlem olup olmadığı yönünden inceleneceği; 15. maddesinin (1) numaralı fıkrasının (b) bendinde ise 14. maddenin (3) numaralı fıkrasının (d) bendinde yazılı halde davanın reddine karar verileceği düzenlenmiştir.

Olayda, davalı idare tarafından dosyaya ibraz edilen bilgi ve belgelerden, davacının genel esaslarda olduğu, katma değer vergisi iade talepleri yönünden de özel esaslara alındığı yolunda bir kayıt bulunmadığı, dolayısıyla davacının hukuki durumunu etkileyen bir işlemin söz konusu olmadığı anlaşılmıştır. Bu durumda bakılan davanın incelenmeksizin reddine karar vermek gerekmektedir.

Karar tarihinde yürürlükte bulunan Avukatlık Asgari Ücret Tarifesi'nin 15. maddesinin (1) numaralı fıkrasında yer alan *"...vergi mahkemelerinde birinci savunma dilekçesi süresinin bitimine kadar anlaşmazlığın feragat, kabul, davanın konusuz kalması ya da herhangi bir nedenle ortadan kalkması veya bu nedenlerle davanın reddine karar verilmesi durumunda bu Tarifede yazılı ücretin yarısına, ... hükmedilir"* şeklindeki kuralın, birinci savunma dilekçesi süresinin bitimine kadar esasen hiç tesis edilmemiş bir işlemin dava konusu edildiğinin anlaşılması halinde idari davaya konu olabilecek kesin ve icrai bir işlem olmadığı gerekçesiyle davanın incelenmeksizin reddine karar verildiği durumlarda evleviyetle uygulanması gerekmektedir.

Mahkeme bu gerekçeyle davayı incelenmeksizin reddetmiş, davalı lehine Avukatlık Asgari Ücret Tarifesi'nde yazılı ücretin yarısına hükmetmiştir.

Mahkeme kararının vekalet ücretine ilişkin hüküm fıkrasına yöneltilen davalının istinaf istemini inceleyen İstanbul Bölge İdare Mahkemesi 2. Vergi Dava Dairesinin 28/03/2024 tarih ve E:2024/978, K:2024/922 sayılı kararının özeti:

Vergi Dava Dairesi, kararın istinaf istemine konu hüküm fıkrasının usul ve hukuka uygun olduğu ve kaldırılmasını gerektiren bir nedenin bulunmadığı gerekçesiyle istinaf isteminin reddine kesin olarak karar vermiştir.

B- Gaziantep Bölge İdare Mahkemesi 1. Vergi Dava Dairesinin E:2023/1556

sayılı dosyasına konu yargılama süreci:

Dava konusu istemin özeti: Davacı tarafından, özel esaslara tabi mükellefler listesine alınmasına dair işlemin iptali istemiyle dava açılmıştır.

Diyarbakır Vergi Mahkemesinin 20/06/2023 tarih ve E:2023/341, K:2023/567 sayılı kararının özeti:

2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 2. maddesinin (1) numaralı fıkrasının (a) bendinde, iptal davaları, idari işlemler hakkında yetki, şekil, sebep, konu ve maksat yönlerinden biri ile hukuka aykırı olduklarından dolayı iptalleri için menfaatleri ihlal edilenler tarafından açılan davalar olarak tanımlanmıştır. Aynı Kanun'un 14. maddesinin (3) numaralı fıkrasının (d) bendinde, dava dilekçelerinin idari davaya konu olacak kesin ve yürütülmesi gereken bir işlem olup olmadığı yönünden inceleneceği; 15. maddesinin (1) numaralı fıkrasının (b) bendinde ise 14. maddenin (3) numaralı fıkrasının (d) bendinde yazılı halde davanın reddine karar verileceği düzenlenmiştir.

Bu bağlamda, idari işlemlerin, menfaatleri zedelenen ilgililerce hukuka aykırı oldukları iddiası ile dava konusu edilmeleri sonucu, tesis edildikleri tarihten geçerli olmak üzere hukuksal varlıklarına son verilmesinin idari yargı mercilerinden istenilmesi, iptal davalarının konusunu oluşturur. İptal davası açabilmek için ortada bir idari işlemin var olması gerekir. İdari işlem ise idari makam ve mercilerin idarenin işlevleriyle ilgili, kamu hukuku alanında tesis ettikleri, tek taraflı, doğrudan uygulanabilir nitelikte bir hukuki tasarruftur.

Davacı tarafından, özel esaslara tabi mükellefler listesine alındığından bahisle özel esaslara tabi mükellefler listesine alınmasına ilişkin işlemin iptali istemiyle 31/05/2023 tarihinde dava açılmıştır. Ancak, davalı idarenin ilk savunma dilekçesinde davacının özel esaslar kapsamında bulunmadığı belirtilmiş olup savunma dilekçesi ekinde sunulan 07/06/2023 tarihli sorgu ekran çıktısından davacının özel esaslara tabi mükellefler listesinde olmadığı, genel esaslara tabi olduğu görülmektedir.

Bu durumda, davanın açıldığı tarih itibarıyla ortada idari davaya konu edilecek kesin ve yürütülebilir bir işlem bulunmadığından, davanın esastan incelenme olanağı bulunmamaktadır.

03/09/2022 tarih ve 31942 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Avukatlık Asgari Ücret Tarifesi'nin "Danıştayda, bölge idare, idare ve vergi mahkemelerinde görülen dava ve işlerde ücret" başlıklı 15. maddesinin (1) numaralı fıkrasında, "Danıştayda ilk derecede veya duruşmalı olarak temyiz yoluyla görülen dava ve işlerde, idari ve vergi dava daireleri kurulları ile dava dairelerinde, bölge idare, idare ve vergi mahkemelerinde birinci savunma dilekçesi süresinin bitimine kadar anlaşmazlığın feragat, kabul, davanın konusuz kalması ya da herhangi bir nedenle ortadan kalkması veya bu nedenlerle davanın reddine karar verilmesi durumunda bu Tarifede yazılı ücretin yarısına, diğer durumlarda tamamına hükmedilir." düzenlenmesine yer verilmiştir.

Buna göre, dava dilekçesinin tebliğini müteakip birinci savunma dilekçesinin verilmesi için öngörülen yasal süre içinde davaya konu edilecek kesin ve yürütülebilir bir işlem bulunmadığı anlaşılarak davanın incelenmeksizin reddine karar verilmesi nedeniyle davalı idare lehine vekalet ücretinin yarısına hükmedilmesi gerekmektedir.

Mahkeme bu gerekçeyle davayı incelenmeksizin reddetmiş, davalı lehine Avukatlık Asgari Ücret Tarifesi'nde yazılı ücretin yarısına hükmetmiştir.

Mahkeme kararının vekalet ücretine ilişkin hüküm fıkrasına yöneltilen davalının istinaf istemini inceleyen Gaziantep Bölge İdare Mahkemesi 1. Vergi Dava Dairesinin 30/11/2023 tarih ve E:2023/1556, K:2023/1746 sayılı kararının özeti:

1136 sayılı Avukatlık Kanunu'nun 168. maddesinin üçüncü fıkrasında, avukatlık ücretinin takdirinde, hukuki yardımın tamamlandığı veya dava sonunda hüküm verildiği tarihte yürürlükte olan tarifenin esas alınacağı belirtilmiştir. 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 31. maddesinin yollamada bulunduğu 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 323. maddesinin (1) numaralı fıkrasının (ğ) bendinde, vekalet ücretinin yargılama giderlerinden olduğu; 326. maddesinin (1) numaralı fıkrasında, kanunda yazılı haller dışında yargılama giderlerinin aleyhine hüküm verilen taraftan alınmasına karar verileceği kurallarına yer verilmiştir.

Mahkeme kararının verildiği tarihte yürürlükte olan 03/09/2022 tarih ve 31942 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Avukatlık Asgari Ücret Tarifesi'nin 15. maddesinin (1) numaralı fıkrası uyarınca Tarife'de yazılı ücretin yarısına hükmedilebilmesi için anlaşmazlığın savunma süresi içinde ortadan kalkması gerekmektedir.

Uyuşmazlık konusu olayda, davacının dava açılma tarihi itibarıyla özel esaslara tabi mükellefler listesinde yer almadığının açık olduğu, dolayısıyla ortada idari davaya konu edilecek kesin ve yürütülebilir işlem bulunmadığı, dava açılmasına idarenin sebebiyet vermediği ve davalı idare vekili tarafından savunma dilekçesi verildiği dikkate alındığında, davalı idare lehine mahkeme kararının verildiği tarihte yürürlükte bulunan Avukatlık Asgari Ücret Tarifesi'nde yazılı olan vekalet ücretinin tamamına hükmedilmesi gerekirken vekalet ücretinin yarısına hükmedilmesinde hukuka uygunluk bulunmamaktadır.

Vergi Dava Dairesi bu gerekçeyle mahkeme kararının vekalet ücretine ilişkin hüküm fıkrasını kaldırdıktan sonra davalı lehine Avukatlık Asgari Ücret Tarifesi'nde yazılı ücretin tamamına kesin olarak hükmetmiştir.

IV. İLGİLİ MEVZUAT:

1- 1136 sayılı Avukatlık Kanunu'nun 164. maddesinin birinci fıkrası:

"Avukatlık ücreti, avukatın hukukî yardımının karşılığı olan meblâğı veya değeri ifade eder."

2- Aykırılığın giderilmesi istenen kararlara konu uyuşmazlıklarda kararların verildiği tarihlerde yürürlükte bulunan 03/09/2022 tarih ve 31942 sayılı Resmî

Gazete'de yayımlanan Avukatlık Asgari Ücret Tarifesi ile 21/09/2023 tarih ve 32316 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Avukatlık Asgari Ücret Tarifesi'nin "Danıştayda, bölge idare, idare ve vergi mahkemelerinde görülen dava ve işlerde ücret" başlıklı 15. maddesi:

"(1) Danıştayda ilk derecede veya duruşmalı olarak temyiz yoluyla görülen dava ve işlerde, idari ve vergi dava daireleri kurulları ile dava dairelerinde, bölge idare, idare ve vergi mahkemelerinde birinci savunma dilekçesi süresinin bitimine kadar anlaşmazlığın feragat, kabul, davanın konusuz kalması ya da herhangi bir nedenle ortadan kalkması veya bu nedenlerle davanın reddine karar verilmesi durumunda bu Tarifede yazılı ücretin yarısına, diğer durumlarda tamamına hükmedilir.

(2) Şu kadar ki, dilekçelerin görevli mercie gönderilmesine veya dilekçenin reddine karar verilmesi durumunda avukatlık ücretine hükmolunmaz."

V- HUKUKİ DEĞERLENDİRME:

Bölge İdare Mahkemesi Vergi Dava Dairelerince kesin olarak verilen kararlar arasındaki aykırılık, birinci savunma dilekçesi süresinin bitimine kadar esasen hiç tesis edilmemiş bir işlemin dava konusu edildiğinin anlaşılması halinde verilecek incelenmeksizin ret kararında Avukatlık Asgari Ücret Tarifesi'nde yazılı vekalet ücretinin yarısına mı yoksa tamamına mı hükmedilmesi gerektiğine ilişkindir.

Uyuşmazlıklarda, davacılar tarafından özel esaslara tabi mükellefler listesine alınmalarına dair işlemin iptali istemiyle dava açılmıştır. Dava dilekçelerinin tebliği üzerine davallılar tarafından süresi içinde verilen birinci savunma dilekçelerinde, davacıların genel esaslara tabi olduğu ve davacılar hakkında özel esaslara tabi mükellefler listesine alınmalarına dair işlem tesis edilmediği belirtilmiş ve buna ilişkin belgeler savunma dilekçesi ekinde dosyaya sunulmuştur. Bunun üzerine davalıların birinci savunma dilekçesi davacılara tebliğ edilmemiş ve dosyalar tekemmül ettirilmeksizin birinci savunma dilekçesinin verilmesi için kanunda öngörülen süre henüz dolmadan davaların incelenmeksizin reddine karar verilmiştir.

Aykırılığın giderilmesi istenen kararlara konu uyuşmazlıklarda kararların verildiği tarihlerde yürürlükte bulunan Avukatlık Asgari Ücret Tarifelerinin 15. maddelerinin (1) numaralı fıkralarına göre, Tarife hükümleriyle belirlenen ücretlerin yarısına hükmedilebilmesi için birinci savunma dilekçesi süresinin bitimine kadar anlaşmazlığın feragat, kabul, davanın konusuz kalması ya da herhangi bir nedenle ortadan kalkması veya bu nedenlerle davanın reddine karar verilmesi gerekmekte olup diğer durumlarda ise Tarife hükümleriyle belirlenen ücretlerin tamamına hükmedilmesi gerekmektedir.

Birinci savunma dilekçesi süresinin bitimine kadar esasen hiç tesis edilmemiş bir işlemin dava konusu edildiğinin anlaşılması durumu, Tarife hükümleriyle belirlenen avukatlık ücretinin yarısına hükmedilmesi gereken haller arasında sayılan, birinci savunma dilekçesi

süresinin bitimine kadar anlaşmazlığın feragat, kabul ya da davanın konusuz kalması nedenleriyle ortadan kalkması hallerinden herhangi birinin kapsamına girmemektedir. Bununla birlikte, Avukatlık Asgari Ücret Tarifelerinin 15. maddelerinin (1) numaralı fıkrasında, bir sınırlama öngörülmemesinin, birinci savunma dilekçesi süresinin bitimine kadar anlaşmazlığın herhangi bir nedenle ortadan kalkması halinde de Tarifede yazılı ücretin yarısına hükmedileceği düzenlenmiştir.

Öte yandan, vekâlet ücreti, avukatın hukuki yardımının maddi karşılığı olup avukatın mesleğini icra ederken hak edeceği bu ücretin yargı yerlerince belirlenmesinde taraflara ölçsüz bir yükümlülük getirilmemesi ve taraf vekillerinin harcadığı emek ve çaba ile işin önemi ve niteliğinin de dikkate alınması gerekmektedir.

Belirtilen hususlar dikkate alındığında, birinci savunma dilekçesi süresinin bitimine kadar esasen hiç tesis edilmemiş bir işlemin dava konusu edildiğinin anlaşılması durumunun da anlaşmazlığın herhangi bir nedenle ortadan kalkması hali kapsamında olduğu kabul edilerek verilecek incelenmesinin ret kararında Tarifede yazılı ücretin yarısına hükmedilmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

VI- SONUÇ:

Açıklanan hukuksal nedenler ve gerekçeyle aykırılığın, birinci savunma dilekçesi süresinin bitimine kadar esasen hiç tesis edilmemiş bir işlemin dava konusu edildiğinin anlaşılması halinde verilecek incelenmesinin ret kararında Avukatlık Asgari Ücret Tarifesi'nde yazılı vekalet ücretinin yarısına hükmedilmesi gerektiği yönünde giderilmesine, 23/10/2024 tarihinde oyçokluğuyla kesin olarak karar verildi.

Esas No : 2024/4

Karar No : 2024/10

X - KARŞI OY:

Aykırlığın giderilmesi istenen kararlara konu uyuşmazlıklarda kararların verildiği tarihlerde yürürlükte bulunan Avukatlık Asgari Ücret Tarifelerinin 15. maddelerinin (1) numaralı fıkrasına göre, Tarife hükümleriyle belirlenen ücretlerin yarısına hükmedilebilmesi için birinci savunma dilekçesi süresinin bitimine kadar anlaşmazlığın feragat, kabul, davanın konusuz kalması ya da herhangi bir nedenle ortadan kalkması veya bu nedenlerle davanın reddine karar verilmesi gerekmekte olup diğer durumlarda ise Tarife hükümleriyle belirlenen ücretlerin tamamına hükmedilmesi gerekmektedir.

Birinci savunma dilekçesi süresinin bitimine kadar esasen hiç tesis edilmemiş bir işlemin dava konusu edildiğinin anlaşılması durumu, Tarife hükümleriyle belirlenen avukatlık ücretinin yarısına hükmedilmesi gereken haller arasında sayılan, birinci savunma dilekçesi süresinin bitimine kadar anlaşmazlığın feragat, kabul ya da davanın konusuz kalması nedenleriyle ortadan kalkması hallerinden herhangi birinin kapsamına girmemektedir. Bununla birlikte, söz konusu durumun, birinci savunma dilekçesi süresinin bitimine kadar anlaşmazlığın herhangi bir nedenle ortadan kalkması hali kapsamında değerlendirilip değerlendirilemeyeceğinin netleştirilmesi gerekmektedir.

Avukatlık Asgari Ücret Tarifelerinin 15. maddelerinin (1) numaralı fıkralarında, anlaşmazlığın herhangi bir nedenle ortadan kalkması hali de dahil olmak üzere, Tarife hükümleriyle belirlenen avukatlık ücretinin yarısına hükmedilmesi öngörülen hallerin tamamında, davanın açıldığı tarih itibarıyla davanın tarafları arasında bir anlaşmazlık mevcut olup bu anlaşmazlığın dava devam ederken birinci savunma dilekçesi süresinin bitimine kadar ortadan kalması durumu söz konusudur.

Esasen hiç tesis edilmemiş bir işlemin dava konusu edilmesi durumunda ise davanın açıldığı tarih itibarıyla davanın tarafları arasında mevcut olan bir anlaşmazlık bulunmadığından anlaşmazlığın dava devam ederken ortadan kalkması söz konusu değildir. Dolayısıyla birinci savunma dilekçesi süresinin bitimine kadar esasen hiç tesis edilmemiş bir işlemin dava konusu edildiğinin anlaşılması durumu, Tarife hükümleriyle belirlenen avukatlık ücretinin yarısına hükmedilmesi gereken hallerden herhangi birinin kapsamına girmediğinden, Tarife hükümleriyle belirlenen avukatlık ücretinin tamamına hükmedilmesi gerekmektedir.

Açıklanan nedenlerle aykırılığın, birinci savunma dilekçesi süresinin bitimine kadar esasen hiç tesis edilmemiş bir işlemin dava konusu edildiğinin anlaşılması halinde verilecek incelenmesizin ret kararında Avukatlık Asgari Ücret Tarifesi'nde yazılı vekalet ücretinin tamamına hükmedilmesi gerektiği yönünde giderilmesi gerektiği oyu ile karara katılmıyoruz.